

OBALE: fjordski tip (norveška, islandija, škotska, potopljene rečne doline, globoki-omogočajo plovbo v notranjost celine, ovira kopni promet-mostovi), **riaški** tip (JZ irska, S španija, prečno na geološko zgradbo, potopljena rečna dolina), **dalmatinski** tip (vzporedno z geološko zgradbo, kraška dalmacija), **lijakasti** tip (znač za ustja rečnih dolin, ki se lijakasto razpira proti morju, velikim ladjam omogočajo plovbo le v času plime, pomembna pristanišča-london;temza, hamburg;laba), **lagunski** tip (v plitvih morjih, kjer dolge zemeljske kose sčasoma zaprejo dele morja, J obale baltskega morja), **deltasti** tip (v ev redek, delta donave v romuniji, rone v fra). **Predkambrij:** baltški ščit (predkambrijske kamnine), **ruska plošča** (sedimenti iz poznejših obdobji). **Paleoevropa:** **kaledonska gorstva** iz kaledonske orogeneze (skandinavsko gorstvo, britansko otočje-gorstvo že močno znižano). **Mezoevropa:** **hercinska gorstva** iz hercinske orogeneze. Po večini ze močno znižana zaradi poznejšega prelamljanja pa so kje dobila značaj grudastih gorstev (ev sredogorja-s in z evropa, ural, iberski polotok). **Neoevropa:** **mladonagubana gorstva** iz alpidске orogeneze ki je višek dosegla v terciarju. **Najvišja gorstva** v ev-pirineji, alpe, apenini, karpati, dinarsko gorstvo. Sredi njih so kotline in nižine prekrte z manjšimi sedimenti (panonska, padska). Guadalquivir, tejo, douro, ebro, garona, loara, sena, ren, laba, odra, visla, temza humber, 12rona, 11saona, 13pado, 10majna, 14donava, 15sava, 17tisa

VREMENOTVORNA SREDIŠČA: **Islandski minimum** (ciklon)-nizek zr tlak, proti V in JV EV, na S prinaša padavine poleti, pozimi pa J. **azorski maximum** (anticiklon)-poleti J suho, vroče vreme. **Sibirski maximum**-pozimi celinskemu delu mrzlo, lepo vreme.

PODNEBNI DEJAVNIKI: geog širina, topel S atlantski tok, razporeditev kopnega, morja, orografske ovire (od Z proti Vin JV se zmanjšujejo količine padavin), relief (z višino padajo temp, privetne strani bolj namočene kot zavetne).